

## I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

## REZOLUCJE

## RADA

**Rezolucja Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie szkolenia sędziów, prokuratorów i pracowników wymiaru sprawiedliwości w Unii Europejskiej**

(2008/C 299/01)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ I PRZEDSTAWICIELE RZĄDÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH ZEBRANI W RADZIE,

mając na uwadze, że:

- (1) Krajowi sędziowie i prokuratorzy odgrywają zasadniczą rolę w gwarantowaniu poszanowania prawa Unii Europejskiej. Sprawne współdziałanie sędziów krajowych i Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w ramach procedury uzyskiwania od Trybunału orzeczeń w trybie prejudycjalnym w sprawie ważności lub wykładni przepisów prawa europejskiego jest niezwykle ważne w zapewnianiu spójności europejskiego porządku prawnego. W tym kontekście zwraca się szczególną uwagę na istnienie pilnego trybu prejudycjalnego stosowanego w sprawach dotyczących przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.
- (2) Na posiedzeniu w Tampere w październiku 1999 roku Rada Europejska umieściła utworzenie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości na pierwszym miejscu harmonogramu politycznego. Aby zrealizować ten cel, Rada Europejska uznała zasadę wzajemnego uznawania orzeczeń za podstawę współpracy sądowej zarówno w sprawach karnych, jak i cywilnych w obrębie Unii Europejskiej.
- (3) Sądy, prokuratury i inne właściwe organy krajowe w całej Unii Europejskiej mogą wydawać orzeczenia na różnych etapach postępowania cywilnego i karnego. Na podstawie zasady wzajemnego uznawania orzeczeń orzeczenia są uznawane i wykonywane zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi w państwie członkowskim innym niż to, w którym zostały wydane. Zatem każdy sędzia i prokurator w Unii Europejskiej może być zobowiązany do wykonania wydanych w innym państwie członkowskim orzeczeń w sprawach cywilnych i karnych.
- (4) Aby we właściwy sposób realizować zasadę wzajemnego uznawania orzeczeń, państwa członkowskie i ich organy sądowe muszą mieć zaufanie do systemów prawnych obowiązujących w pozostałych państwach. Ponadto wzmocniona współpraca sądowa, prowadzona m.in. dzięki

bezpośrednim kontaktom między organami sądowymi — szczególnie za pośrednictwem europejskiej sieci sądowej i Eurojustu — może odbywać się jedynie w atmosferze wzajemnego zaufania i zrozumienia między organami sądowymi.

- (5) W programie haskim z 2004 roku <sup>(1)</sup> podkreślono potrzebę zwiększenia wzajemnego zaufania, żądając podjęcia wyraźnych starań na rzecz poprawy wzajemnego zrozumienia między organami sądowymi i różnymi systemami prawnymi, propagowania programów wymiany między tymi organami i systematycznego wprowadzania elementów unijnych do ich szkoleń.
- (6) W komunikacie Komisji Europejskiej z dnia 29 czerwca 2006 r. <sup>(2)</sup> w sprawie szkolenia pracowników wymiaru sprawiedliwości w Unii Europejskiej podkreślono potrzebę opracowania takich szkoleń pracowników wymiaru sprawiedliwości, by postęp osiągnięty w tworzeniu przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości stał się bardziej skuteczny i klarowny. W komunikacie tym podkreślono szczególnie potrzebę poprawy znajomości aktów prawnych Unii Europejskiej wśród pracowników wymiaru sprawiedliwości, poprawy wzajemnego zrozumienia systemów prawnych państw członkowskich oraz potrzebę lepszych szkoleń językowych. Wprawdzie stwierdzono, że przede wszystkim od państw członkowskich zależy całościowe wprowadzenie elementu europejskiego do ich działań krajowych, ale podkreślono także potrzebę opracowania bardziej integralnego rodzaju szkolenia, które byłoby przygotowywane i realizowane na szczeblu europejskim.
- (7) Wzajemne zaufanie zależy szczególnie od pewności, że wszyscy sędziowie, prokuratorzy i pracownicy wymiaru sprawiedliwości (tacy jak asystenci, sekretarze sądowi i referendarze) w Unii Europejskiej zostali odpowiednio przeszkoleni. Szkolenie sędziów, prokuratorów i pracowników wymiaru sprawiedliwości jest więc zasadniczym środkiem sprzyjającym wzajemnemu uznawaniu orzeczeń.

<sup>(1)</sup> Dz.U. C 53 z 3.3.2005, s. 1.

<sup>(2)</sup> COM(2006) 356 wersja ostateczna.

- (8) Dzięki odpowiedniemu szkoleniu pracowników wymiaru sprawiedliwości wszyscy sędziowie, prokuratorzy i pracownicy wymiaru sprawiedliwości powinni w szczególności zdobyć dostateczną wiedzę o instrumentach współpracy europejskiej i być w stanie w pełni stosować prawo pierwotne i wtórne Unii Europejskiej. Szkolenie takie powinno obejmować wszystkie aspekty mające znaczenie dla rozwoju rynku wewnętrznego oraz przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Powinno ono przyczynić się do uzyskiwania odpowiedniej wiedzy o prawie i systemach prawnych innych państw członkowskich Unii Europejskiej i propagować właściwe kierunki prawa porównawczego.
- (9) W następstwie wejścia w życie Traktatu o Unii Europejskiej kilka jednostek europejskich — między innymi Akademia Prawa Europejskiego (*Europäische Rechtsakademie*) (ERA) oraz Europejskie Centrum ds. Sądów i Prawników przy Europejskim Instytucie Administracji Publicznej (EIPA) — organizuje szkolenia przeznaczone dla osób wykonujących zawody prawnicze i pracowników wymiaru sprawiedliwości; szkolenia te dotyczą głównie europejskiego prawa pierwotnego oraz wtórnego.
- (10) Europejska sieć szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości (EJTN), która została utworzona w październiku 2000 roku, jest stowarzyszeniem zrzeszającym instytucje państw członkowskich odpowiedzialne za szkolenie sędziów i prokuratorów. Jej celem jest promowanie i organizowanie europejskich programów szkoleń dla sędziów i prokuratorów państw członkowskich i dla osób prowadzących takie szkolenia. W tym celu EJTN rozpowszechnia katalog zawierający informacje o dostępnych szkoleniach międzynarodowych. EJTN jest również odpowiedzialna za realizację programu wymian dla pracowników organów sądowych.
- (11) W programie haskim wskazano, że Unia powinna wspierać EJTN. Parlament Europejski w rezolucji z dnia 24 września 2002 r. <sup>(1)</sup> podkreślił znaczenie EJTN.
- (12) Od roku 1996 programy finansowe Unii Europejskiej wspierają szkolenia dla pracowników wymiaru sprawiedliwości opracowywane przez krajowe instytucje szkoleniowe i ośrodki europejskie takie jak ERA, EIPA i EJTN. Na mocy decyzji Rady 2007/126/WSiSW z dnia 12 lutego 2007 r. ustanawiającej na lata 2007–2013, jako część ogólnego programu w sprawie podstawowych praw i wymiaru sprawiedliwości, szczegółowy program „Wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych” <sup>(2)</sup> stworzono dotację operacyjną dla EJTN. ERA i EIPA także regularnie korzystają ze wsparcia pochodzącego z budżetu Wspólnoty. Komisja Europejska zawarła z EIPA, ERA i EJTN specjalne partnerskie umowy ramowe. EJTN jest partnerem uprzywilejowanym przy realizacji programu wymiany pracowników wymiaru sprawiedliwości i konieczne jest zwiększenie jego skuteczności.
- (13) Organy krajowe prowadzące szkolenia dla pracowników wymiaru sprawiedliwości pozostają jednak głównym pomostem dla wspólnych podstaw zarówno teoretycznych, jak i praktycznych, a także, w szerszym zakresie, wspólnej europejskiej kultury sądowniczej, która opiera się na jedności prawa europejskiego i jednocześnie uznaje różnorodność systemów prawnych i sądowych państw członkowskich.
- (14) Aby propagować rzeczywiste wzajemne zaufanie między organami sądowymi państw członkowskich, należy przyjąć jak najszerszą definicję szkolenia, po to by tworzyć wspólną kulturę sądowniczą. Oparta na wspólnych wartościach i tradycjach, ta wspólna europejska kultura sądownicza powinna między innymi zachęcać sędziów, prokuratorów i pracowników wymiaru sprawiedliwości do wykazywania otwartości wobec kultury prawnej i tradycji prawnych innych państw członkowskich oraz do rozwiązywania kwestii deontologicznych.
- (15) Parlament Europejski w rezolucji z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie roli sędziego krajowego w europejskim systemie wymiaru sprawiedliwości <sup>(3)</sup>, zwrócił uwagę na niedostateczną znajomość prawa europejskiego wśród sędziów i prokuratorów; przyczyną tego stanu rzeczy jest fakt, że niewielu z nich przeszło odpowiednie szkolenie z tej dziedziny. Także we wzajemnych sprawozdaniach oceniających dowiedziono, że sędziowie, prokuratorzy i pracownicy wymiaru sprawiedliwości w państwach członkowskich Unii Europejskiej nie zawsze dysponują wystarczającą znajomością prawa europejskiego oraz że generalnie nie wykorzystują w dostatecznym stopniu organizacji i sieci europejskich — takich jak Eurojust i europejska sieć sądowa — których szczególnym zadaniem jest ułatwianie kwestii proceduralnych.
- (16) Potrzeba dalszego rozwijania europejskiej kultury sądowniczej nie jest jeszcze w wystarczającym stopniu bliska sędziom, prokuratorom i pracownikom wymiaru sprawiedliwości w państwach członkowskich, a poczucie przynależności do wspólnego obszaru sądowniczego i udziału w nim powinno być pogłębione.
- (17) Szkolenie w językach urzędowych Unii Europejskiej innych niż język ojczysty danej osoby ma bardzo duże znaczenie dla sędziów, prokuratorów i pracowników wymiaru sprawiedliwości między innymi ze względu na to, że umożliwia i ułatwia bezpośrednie kontakty między organami sądowymi różnych państw członkowskich, a także pobudza zainteresowanie i otwartość wobec kultury prawnej i tradycji prawnych innych państw członkowskich. Szkolenia językowe mogą także umożliwić sędziom, prokuratorom i pracownikom wymiaru sprawiedliwości udział w programach wymiany oraz w działaniach szkoleniowych prowadzonych w innych państwach członkowskich.
- (18) Kluczowe znaczenie ma to, by osoby uprawiające inne zawody prawnicze, np. adwokaci, także przechodziły odpowiednie szkolenia z dziedziny prawa europejskiego. W większości państw członkowskich jednak same organizacje zawodowe tych osób odpowiadają za organizowanie szkoleń. Dlatego właściwie wydaje się wyłączenie ich z zakresu zastosowania niniejszej rezolucji. Nie powinno to jednak stać na przeszkodzie wspieraniu — również finansowemu — przez organy krajowe i Unię Europejską szkolenia osób wykonujących inne zawody prawnicze w dziedzinie prawa europejskiego przy jednoczesnym założeniu, że niezawisłość tych zawodów prawniczych nie powinna być zagrożona.

<sup>(1)</sup> Dz.U. C 273 E z 14.11.2003, s. 99.

<sup>(2)</sup> Dz.U. L 58 z 24.2.2007, s. 13.

<sup>(3)</sup> Dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym.

- (19) Zakres obowiązków sędziów i zakres obowiązków prokuratorów w państwach członkowskich jest odrębny. Z tego względu żadne postanowienie tej rezolucji nie zobowiązuje państw członkowskich do organizowania szkoleń wspólnych dla sędziów i prokuratorów.
- (20) Niniejsza rezolucja powinna zawierać klauzulę przeglądu dotyczącą stosowania wytycznych w niej zawartych. Zależnie od wyników tego przeglądu należy zastosować odpowiednie środki w celu dalszej ewentualnej poprawy sytuacji.
- (21) W związku z powyższym należy podjąć działania w zakresie szkolenia sędziów, prokuratorów i pracowników wymiaru sprawiedliwości,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZYM NASTĘPUJĄCĄ REZOLUCJĘ:

1. Organizując szkolenia dla sędziów, prokuratorów i pracowników wymiaru sprawiedliwości (takich jak asystenci, sekretarze sądowi i referendarze), państwa członkowskie, nie naruszając niezawisłości sędziowskiej lub różnych ustrojów sądowych istniejących w Unii Europejskiej, powinny stosować się do przedstawionych poniżej wytycznych.
  2. Wytyczne te mają służyć realizacji następujących celów ogólnych:
    - a) przyczynienie się do rozwoju prawdziwej europejskiej kultury sędziowskiej opartej na różnorodności systemów prawnych i sędziowskich państw członkowskich i jedności prawa europejskiego;
    - b) poszerzanie znajomości prawa pierwotnego i wtórnego Unii Europejskiej wśród sędziów, prokuratorów i pracowników wymiaru sprawiedliwości, w tym propagowanie znajomości procedur Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, w szczególności procedury uzyskiwania orzeczenia w trybie prejudycjalnym w sprawie ważności lub wykładni przepisów prawa europejskiego;
    - c) propagowanie, za pomocą odpowiedniego szkolenia, stosowania prawa europejskiego przez sędziów, prokuratorów i pracowników wymiaru sprawiedliwości, przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych i zasad uznanych w art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej i przedstawionych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej;
    - d) wspieranie znajomości systemów i przepisów prawnych innych państw członkowskich, zwłaszcza dzięki propagowaniu odpowiednich kursów z zakresu prawa porównawczego;
    - e) polepszenie kompetencji językowych sędziów, prokuratorów i pracowników wymiaru sprawiedliwości w całej Unii Europejskiej;
    - f) uświadamianie sędziom, prokuratorom i pracownikom wymiaru sprawiedliwości istnienia wspólnych problemów;
  3. Państwa członkowskie powinny podjąć wszelkie możliwe środki, by zagwarantować, że ich organy krajowe odpowiedzialne za szkolenie sędziów, prokuratorów i pracowników wymiaru sprawiedliwości, w ramach podejmowanych już działań:
    - a) rozpowszechniają informacje na temat systemów prawnych i prawa innych państw członkowskich Unii Europejskiej, np. przez organizowanie kursów z zakresu prawa porównawczego;
    - b) zwiększają możliwości uczestniczenia w organizowanych przez siebie szkoleniach krajowych sędziów, prokuratorów i pracowników wymiaru sprawiedliwości innych państw członkowskich;
    - c) rozwijają i stymulują bezpośrednią wymianę sędziów, prokuratorów i pracowników wymiaru sprawiedliwości różnych państw członkowskich, m. in. przez czynny udział w programie wymiany urzędników sądowych<sup>(1)</sup>, propagowanie programów partnerskich i wszelkie inne odpowiednie sposoby;
    - d) skutecznie, z wykorzystaniem wszelkich odpowiednich środków, rozwijają europejską sieć szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości (EJTN) i biorą czynny udział w jej działalności.
  4. Aby osiągnąć powyższe cele ogólne, państwa członkowskie powinny zachęcać do podejmowania nowych konkretnych działań, a także — w stosownych przypadkach — opracowywać takie działania służące:
    - a) zwróceniu uwagi na europejski wymiar działań sądowych przez:
      - a) wprowadzenie szkoleń z prawa europejskiego do krajowego programu kształcenia, jeśli taki istnieje, oraz do systemu i programów szkoleń ustawicznych, należycie uwzględniając w tym zakresie odnośne wytyczne, które sporządzi EJTN, oraz w pełni korzystając z doświadczenia istniejących placówek szkoleniowych;
      - b) w odpowiednich przypadkach — objęcie pracowników wymiaru sprawiedliwości programem wymiany, o którym mowa w pkt 3 lit. c);
      - c) propagowanie wśród sędziów, prokuratorów i pracowników wymiaru sprawiedliwości znajomości co najmniej jednego obcego języka urzędowego Unii Europejskiej, zwłaszcza poprzez programy szkoleniowe, i premiowanie tej znajomości w stosownych przypadkach, np. podczas rekrutacji nowych sędziów, prokuratorów i pracowników wymiaru sprawiedliwości i podczas ocen, przy jednoczesnym uwzględnieniu uwarunkowań systemu prawnego i sądowego danego państwa członkowskiego;
- (1) Program wymiany urzędników sądowych oparty na art. 49 ust. 2 rozporządzenia Rady nr 1605/2002 z 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 248 z 16.9.2002, s. 1).

- d) wspieranie znajomości systemów prawnych i przepisów prawa innych państw członkowskich;
  - e) wspieranie przyswajania wiedzy o europejskich metodach e-prawa;
  - f) zachęcanie do kształcenia na odległość (*e-learning*) i wykorzystywanie nowoczesnych technologii.
- b) przyjęciu wspólnych europejskich programów szkoleniowych, których treść powinna określić EJTN i których realizację powinna zapewniać EJTN lub jej członkowie; programy te mogą obejmować:
- a) co najmniej jeden wspólny moduł szkoleniowy;
  - b) wspólny program szkoleniowy specjalnie przeznaczony dla poszczególnych kategorii pracowników wymiaru sprawiedliwości, takich jak kadra wymiaru sprawiedliwości wysokiego szczebla, wyspecjalizowani sędziowie lub prokuratorzy oraz osoby prowadzące szkolenia;
  - c) wspólny program szkoleniowy o krótkim czasie trwania, w którym będą uczestniczyć sędziowie, prokuratorzy i pracownicy wymiaru sprawiedliwości z różnych państw członkowskich („zajęcia europejskie”) i którego organizacją powinny się początkowo zająć krajowe organy szkoleniowe.
5. Sieć EJTN i jej członkowie powinni odgrywać ważną rolę w praktycznej realizacji niniejszych wytycznych. Dlatego należy podjąć odpowiednie środki w celu wzmocnienia tej sieci.
6. Aby zrealizować powyższe cele, państwa członkowskie są proszone o podjęcie środków niezbędnych, by członkowie EJTN mogli podwyższyć kwotę swoich wkładów finansowych na rzecz EJTN i zapewnić w ten sposób trwałość działania tej sieci.
7. Należy skłonić Komisję i państwa członkowskie do rozważenia możliwości dokonania zmian w administracyjnych procedurach przyznawania środków wspólnotowych na przedsięwzięcia z zakresu szkoleń dla sędziów, prokuratorów i pracowników wymiaru sprawiedliwości, zwłaszcza szkoleń organizowanych przez instytucje, z którymi Komisja zawarła ramowe umowy partnerskie, takimi jak ERA, EIPA i EJTN — tak by w jeszcze większym stopniu uprościć te procedury i umożliwić przyznawanie dostępnych środków w krótszych terminach.
8. Państwa członkowskie i Komisja są proszone o zapewnienie szybkiego wdrożenia niniejszej rezolucji. W tym celu zachęca się prezydencję i Komisję również do nawiązania stosownych kontaktów z europejskimi organami szkoleniowymi.
9. Rada dokona przeglądu stosowania niniejszych wytycznych nie później niż cztery lata po ich przyjęciu, na podstawie sprawozdania przedstawionego przez Komisję. Zależnie od wyników przeglądu należy zastosować odpowiednie środki w celu dalszej ewentualnej poprawy sytuacji.
-